

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Bernardini Scardaeonii Patauini Presbyteri de Castitate Libri Septem

Scardeone, Bernardino

Venetiis, 1542

Quae exempla co[n]tine[n]tiae nobis p[rae]ponenda sint c. xlviii

urn:nbn:de:hbz:466:1-30433

DE CONIV. ET CONTI. SACER.

ris mitteretur, quillo edoceret, ne & ipsi uenirent aliquan-
do ad ea loca tormentorum, perpetuis secum flammis
arsuri. Quid ita; nisi quod ille satis exploratum haberet, ac-
cessu eorum, se non leuandum esse poena, quam sustine-
bat, magis magisque affligendum. Vide obsecro quid
commodi assequatur, quicumque existimat se plurimorum
flagitiis excusari, quum ex eo atrociores ibidem apud
inferos sit poenas daturus. Longe ergo satius fuerit flagi-
tiosam perditorum hominum consuetudinem asperna-
ri, atque procul fugere, quam imitari, seque malle saluari
cum paucis, quam cum multis damnari.

Quae exempla continentiae nobis prae-
nenda sint. Cap. XLVIII.

ET ne ignores interim, qui tibi praecipue in hoc ge-
nere uitae sint imitandi, aliquot uirorum sanctorum
exempla proponam, a quibus rerum omnium, quae
optime integritati uitae conueniunt, recte argumenta
sumantur. Nam quemadmodum pictoribus, a quibus
imago ab altera imagine effingenda est, conuenit saepius
ad exemplar respicere, ut ueram similitudinem reddat,
ita sane & studioso castitatis, ad uitas sanctorum tanquam
ad simulachra quaedam spirantia, frequenter, & assidue
respiciendum est: ut ad eorum similitudinem non faciat,
sed mores formet, & in omni uirtutum genere, & praeser-
timum in obseruanda continentia, reddat sese omnibus
numeris absolutum, In eorum autem numero, quos
imitemur, ut taceam reliquos, qui sunt pene innume-
rabiles, erit in ueteri testamento Loth: qui pudicus
inter nefarios Sodomae ciues solus inuentus est, quicquid
quid postmodum per ebrietatem imprudens filiarum
fraude, commiserit. Habemus & Samuelem, qui
unus inter sceleratos Heli filios sanctus, ac innocens
a flagitio fornicationis semper abstinuit, Habe-

mus Ioseph, qui educatus inter Aegyptiorum lascivias: & ab hera primo blanditiis, atque pollicitationibus ad libidinem invitatus, moxq; minis, ac vi etiam tentatus, fugiens pallium, quum nequiret aliter evadere, in illius manibus reliquit: quod asserendæ calumniæ contra immeritum iuvenem, esset postea iniquæ fœemine iniquum patrociniû allaturû. Satius quidem duxit pudicissimus adolescens se damnari innocetè, q̄ impudicû extolli: maluitq; subire falsi criminis suspensionem sub iniqua accusatione, q̄ sub simulatione integritatis, nefariû occultare adulterium. Cõnumerandus cum filio suo Ioseph est summus ille pater Iacob, qui pro Rachele spõsa servavit quatuordecim annos, & quum illam tam uehementer arderet, atq; una secum eodẽ tecto uersaretur, nunq̄ tamen tetigit eã, quousq; à parentibus in suos amplexus post tot annorû seruitiû traderetur. Addas Iosue, addas Heliam, q̄ licet illis temporibus fuere, quãdo esse absq; matrimonio uix liceret, tamen ppetuo uirgines pmanerunt. Sed ut ad nostros christianos transeamus, quẽ nõ moueat Aniceti martyris cõstantia: qui quũ esset toto corpore arctissime colligatus, & à petulantissima meretrice, uerbis, osculis, amplexibus, & omnifariã illecebris, sollicitaretur ad coitum, uinctus, ut erat, & resupinus excoGITAUIT pudicus iuuenis, quomodo eam à se pestem repelleret: nam quum aliter ab illata ui tueri sese non posset, præcisam mordicus linguam in faciem infestantis puellæ (uisu horribile) conspuit. Exhorruit respersa cruore fœemina, & perterrita, ac pudefacta recessit, & sic ea tanta uis ardoris, quæ pene insuperabilis uideretur, unico remedio, quo ipse uti tantû poterat dolore scilicet, & horrore repulsa è. Christophorus & ipse martyr Christi æque uictus eadẽ ferme uim à duobus meretricibus passus est, atq; eã fœlicius nullo uulnere, sed pia tantû pccatione summouit: nõ minoris flagitii fore ratus, si earum libidini cõsensisset, q̄ si Christû negasset, p quo mori pa-

DE CONIV. ET CONTI. SACER.

ratus erat. Quid Crisostomum? Quid Thomam Aquinatem? Quid reliquos & ueteris, & noui testamenti integerrimos quosque referam, qui in ipsis penè sordibus, purissimi sine ulla prorsus sorde uixere? quique pudicitiam ipsa uita habuerunt potiore? Macharium hic transire non possum: quod inter Christi eremitas præcipuus habetur: is ob amorè castitatis post celebratū nuptiale conuiuium, quum uesperis thalamum esset ingressurus, domo egressus, relicta sponsa, pariterque & patria, & parētib; transmarina petiit deserta, & coniugii solatia postposuit heremi solitudini. Beatus itidem Alexius uocatus eadem gratia de medio nuptiarum, sponfam aspernatus, ut erat incorruptus, & mundus, secutus est Christum. Pertransio innumerabiles pene alios, quos recensere longum esset, ac pene infinitum. Hi ergo nobis sunt imitandi, non ignaui, & lasciuu homines huius improbæ tempestatis. Fallitur uehementer sanè quisquis turpiter per exempla multitudinis tueri sese malit, quàm bonos diligenter attendere, atque laudabiliter imitari. Neque enim desunt nobis quorū possumus exempla sequi, et casti, & honesti homines. Clamat nobis pius. Imitatores mei estote. Clangit euangelii tuba Paulus, & ad sui imitationem nos prouocat, dicens. Imitatores mei estote, sicut & ego Christi. Et rursum. Uolo uos omnes esse sicut me ipsum, uirginē scilicet, ut Anselmus interpretatur, qui ait. Absit ut suspicemur Paulum habuisse coniugem, sic enim à pueritia feruebat spiritu, ut nullam huius rei curam haberet, & adolescentulus à gratia Dei esset anticipatus: ideo uult omnes homines esse uirgines sicut & ipse. Hæc ille. Arduum ergo tibi uideatur imitari Christum, imitare Paulum, imitare sanctos, & si imbecillior es, quàm ut Apostolos, aut sanctos imitari ualeas, imitare saltē bonos, moratos, religiosos, pudicos. Stultum est enim non optima quæque sibi ad imitandum proponere. Non sunt quidem attendenda uitia uulgi, sed uitanda: eorum præsertim, qui sub nomine religionis

2. Cor. 1

nis gentilem, & Epicuream uitam degunt, magis quam Christianam: aliud uita, aliud professione testantes: & q, ut ait Apostolus, ore confitentur se nosse Deum, factis autem negant. Vani profecto est hominis malle se place re pluribus, quam melioribus, & ut multos æmuletur, peiores sequi. Nō enim ut in iudiciis, ita & in moribus, plurium calculus uincit: nā ibi maior pars præualet, hic melior. At qui nec sæculum istud quidem nūc est adeo sterile uirtutum, ut non & multa, & bona, & sancta exem pla prodeant: quæ imitari possimus: modo eligere, & se ctari meliora uelimus. Idē nimirū uigor animi ferme oī bus, una eademq; ratio uiuendi, & moriēdi. Adē, Euxq; (ut dicitur) progenies omnes sumus, iisdem que semini bus, ac eodem cœlo, cœnoque geniti: & si fortuna nos uariat, natura non uariat, quæ ex una nos omnes radice produxit, & ex uno trunco recidit. Nemo ergo diffidat imitari posse quos uelit: quando ita certe natura consti tutum sit, ut qui sectati malos potest idem quoque & bonos possit.

De ethnicorum continentia tam in sacris, quam in aliis negociis habita. Cap. XLIX.

Sfficere quidem poterat, quod hactenus dictum est, ad ostendendum quantopere sacros homines atque quicumque Leuitici ordinis censentur, omnis profus ueneris libido dedebeat: uerum quia omnia quæ facere uidentur ad hunc locum accuratius proseq in animo est, pro quibusdā cōrentiosos adiiciamus etiā summam, & admirandam ethnicorum tam uirorum q; mulierum in ea re castimoniā: si quos forte externa hæc exempla magis moueant, q; nostratia: ut qui Apostolorum, atque aliorum sanctorum, tanquam nimis duram ad imitandum disciplinam deterriti reformidant, saltem ethnicorum, & gentilium castimoniam facilius & sine